

The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences

Volume 10
Issue 2 1985

Article 7

1-1-1985

ย่อยช่าวยา

สุนันท์ พงษ์สามารถ

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjps>

 Part of the [Pharmacology Commons](#)

Recommended Citation

พงษ์สามารถ, สุนันท์ (1985) "ย่อยช่าวยา," *The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences*: Vol. 10: Iss. 2, Article 7.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/tjps/vol10/iss2/7>

This Article is brought to you for free and open access by the Chulalongkorn Journal Online (CUJO) at Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in The Thai Journal of Pharmaceutical Sciences by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

เภสัชสนเทศ

DRUG INFORMATION

ย่อย่อข่าวยา

สุนันท์ พงษ์สามารถ* Ph.D.

การใช้ acyclovir แก่โรคติดเชื้อไวรัสและโรคติดเชื้ออื่น ๆ

acyclovir เป็นยาที่มีความจำเพาะในการต้านเชื้อไวรัสที่มีฤทธิ์แรงตัวหนึ่ง พบว่ายาที่มีความเป็นพิษต่ำ เป็นยาที่ใช้ได้ผลดีต่อเชื้อไวรัสพวก Herpes simplex type I และ II และเชื้อไวรัส Varicella zoster ในปัจจุบันมียานี้ในรูปแบบของยาขี้ผึ้งป้ายตา ครีมทาผิวหนังและยังมีรูปแบบที่ใช้รับประทานและฉีดเข้าเส้นด้วย การศึกษาทั่ว ๆ ไปมักเน้นเกี่ยวกับคุณค่าของยาตัวนี้ในการใช้เป็นยาป้องกันและรักษาโรคติดเชื้อที่มีอาการรุนแรงและต้องรักษาเป็นเวลายาวนานหรือถึงตลอดชีวิต การศึกษาและการพัฒนายา acyclovir ได้มีการค้นพบและแสดงให้เห็นกลไกการออกฤทธิ์จำเพาะของยาในการต้านไวรัสและการตัดแปลงที่โครงสร้าง acyclic nucleoside ของยาอาจจะทำให้ได้ยาที่มีประโยชน์มากยิ่งขึ้นก็ได้ที่ไปมีกลไกการออกฤทธิ์โดยไปรบกวนการแบ่งตัวของไวรัสในขั้นตอนต่าง ๆ อย่างไรก็ดีแม้ว่าในปัจจุบันจะมีอุบัติการณ์น้อยมากที่ระบุว่าการต้านยาเกิดขึ้นได้ง่ายในร่างกาย แต่ถ้ายาถูกนำมาใช้อย่างแพร่หลายมากเกินไปแล้ว แนวโน้มของการต้านยาก็น่าจะมีมากขึ้นอย่างรวดเร็ว สิ่งนี้อาจจะบังคับให้เราต้องหันกลับมาใช้ยาพวก cytotoxic ที่มีกลไกการออกฤทธิ์ไม่จำเพาะและใช้ได้ผลน้อยกว่าในการรักษาโรคติดเชื้อ herpes ดังนั้นผู้เกี่ยวข้องของเรื่องนี้ควรระ

* รองศาสตราจารย์ ภาควิชาชีวเคมี คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ได้มีการพิจารณาเสียแต่เนิ่นๆ ถึงความเหมาะสมในการใช้ยา acyclovir และควรพิจารณาถึงปัญหาการใช้ยาอย่างพร่ำเพรื่อกับโรคติดเชื้อที่ไม่รุนแรงและโรคติดเชื้อที่ไม่ลุกลามต่าง ๆ

(British Medical Journal 290 (6463) : 177, 1985)

การใช้ยา cyclosporine ในการรักษาโรคเบาหวาน

มีอุปสรรคเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ว่าโรคเบาหวานเป็นโรคที่เกิดจาก autoimmune disease ในบางคนซึ่งระบบภูมิคุ้มกันเสียไปทำให้กลับไปทำลายเนื้อเยื่อของร่างกายเองในกรณีเช่นนี้เซลล์ที่สร้างและหลั่งอินซูลินที่อยู่ในตับอ่อนถูกทำลายไป มีคณะผู้วิจัยบางกลุ่มในปัจจุบันได้รักษาคนไข้มากกว่า 40 รายที่ได้รับการตรวจวินิจฉัยว่า เป็นเบาหวานที่ต้องพึ่งอินซูลิน โดยให้ยาจำพวกกดระบบการสร้างภูมิคุ้มกัน (immunosuppressive drug) ชื่อว่า cyclosporine พบว่าคนไข้ที่ได้รับการรักษาด้วยยานี้กลับลดความต้องการฉีดอินซูลินลงมากอย่างไม่น่าเป็นไปได้ จากการศึกษาการใช้ยา cyclosporine แก่คนไข้โรคเบาหวานนี้เองทำให้มีข้อสงสัยเกิดขึ้นในเรื่องการใช้ยากดการสร้างภูมิคุ้มกันเช่นนี้ว่าจะคุ้มกันหรือไม่ในการรักษาโรคเบาหวานเพราะยาพวกนี้มักจะมีผลที่รุนแรงทำให้ร่างกายไวต่อการติดเชื้อและการเกิดโรคมะเร็งขึ้นได้

(Science 225 (4668) : 1381-3, 1984)

วัคซีนชนิดใหม่ของเด็ก

เป็นวัคซีน ใช้ป้องกันโรคเยื่อหุ้มสมองอักเสบ ซึ่งพบบ่อยชนิดหนึ่งที่เป็นกับเด็กในวัยระหว่าง 1-5 ขวบ โรคนี้พบเกิดขึ้นได้ประมาณ 0.5% กับเด็กในสหรัฐอเมริกา จากการติดเชื้อแบคทีเรียชนิด Haemophilus influenzae Type B หรือ เรียกย่อๆ ว่า Hib อาการเริ่มแรกจะเห็นได้ไม่ค่อยแน่ชัดและมักทำให้เข้าใจผิดว่าเป็นอาการหวัด แต่ผู้ป่วยจะมีอาการเลวลงอย่างรวดเร็ว คนไข้ที่เป็นทุก 2 ใน 3 ราย จะมีอาการของเยื่อหุ้มสมองอักเสบ (meningitis) มีการอักเสบของเยื่อหุ้มรอบ ๆ สมองและไขสันหลัง ถึงแม้ว่าจะมีผู้ป่วยหลายรายที่สามารถรักษาหายได้ก็ตาม แต่ Hib meningitis ก็สามารถทำให้เกิดอาการได้แก่หูหนวก อัมพาต และพบมีมากกว่า 10% ของผู้ป่วยต้องเสียชีวิต โรคนี้ยังเป็นสาเหตุใหญ่โรคหนึ่งที่ทำให้เด็กมีสติปัญญาอ่อน ประมาณ 20% ของเด็กที่ป่วยด้วยโรคนี้ จะได้รับความทรมาณจากอาการอักเสบที่ลิ้นไก่ อาการบวมอาจรุนแรงจนกระทั่งทำให้เด็กสำลักหรือหายใจไม่ออก แม้ว่าโรคนี้จะสามารถรักษาได้ด้วยยาปฏิชีวนะโดยให้

หยดเข้าเส้นเลือดก็ตาม แต่การวินิจฉัยโรคมักจะพบได้เมื่อสายเกินไปเสียแล้ว งานวิจัยเกี่ยวกับโรคนี้จึงมุ่งเน้นไปที่การป้องกันโรค และในปัจจุบันคณะกรรมการอาหารและยาแห่งสหรัฐอเมริกา ก็ได้ผ่านการยอมรับให้ใช้วัคซีน Hib ซึ่งเป็นวัคซีนที่พัฒนาขึ้นโดย Praxis Biologies of Rochester เป็นวัคซีนที่แนะนำให้ฉีดในเด็ก เช่นเดียวกับวัคซีนป้องกันโรคหัดเยอรมัน (rubella) ที่ค้นพบและนำมาใช้เมื่อปี พ.ศ. 2512 The Centers for Disease Control (CDC) ที่เมืองแอทแลนต้า มลรัฐจอร์เจีย ของสหรัฐอเมริกาสนับสนุนให้เด็กทุกคนได้รับการฉีดวัคซีนป้องกันโรคเมื่ออายุ 2 ขวบ และเด็กพวกที่เสี่ยงอันตรายต่อการติดเชื้อ โดยเฉพาะเด็กที่นำไปเลี้ยงไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กควรจะฉีดวัคซีนตั้งแต่อายุ 18 เดือน เป็นที่น่าเสียดายว่าวัคซีนชนิดใหม่นี้ยังไม่ได้ผลในเด็กอายุต่ำกว่า 18 เดือน ซึ่งเป็นวัยที่พบมากกว่าครึ่งของเด็กที่ป่วยด้วยโรคนี้ อย่างไรก็ตามก็คิดคณะผู้วิจัยกำลังพยายามพัฒนาเพื่อให้ได้วัคซีนที่สามารถใช้ป้องกันได้ในเด็กอายุตั้งแต่ 6 เดือน ซึ่งคาดว่าอาจประสบผลสำเร็จในอีก 2-3 ปีนี้

(Time 125(17) : 38, 1985)

ยานวัตกรรมที่ช่วยให้การไ้ยาเพนนิซิลินได้ผล

ปัจจุบันคณะกรรมการอาหารและยาแห่งสหรัฐได้ผ่านการยอมรับยาใหม่ชนิดหนึ่ง ชื่อ Augmentin (ของ Beecham Laboratories) ซึ่งจะเป็นยาที่นำไปสู่การใช้ยาเพนนิซิลินให้ได้ผลดีอีกครั้งหนึ่ง ยาชนิดใหม่นี้กำลังออกสู่ตลาดแล้ว Augmentin เป็นยาร่วมของยาปฏิชีวนะ คือ amoxicillin กับ potassium clavulanate ซึ่งเป็นสารที่ทำหน้าที่ทำให้เชื้อโรคที่ต้านยากลับอ่อนกำลังลงอีกครั้งโดยทำหน้าที่เป็นสารป้องกันยาเพนนิซิลินและทำให้ออกฤทธิ์ดีขึ้น potassium clavulanate จะป้องกันเอ็นไซม์ของแบคทีเรียไม่ให้ไปทำลายยาเพนนิซิลิน โดยยอมให้เอ็นไซม์มาทำลายตัวมันเองแทน ยา Augmentin นับว่าเป็นยาที่ใช้วิธีการที่ฉลาดในการขยายการใช้ยาเพนนิซิลินขึ้นอีก นักวิเคราะห์จากมหาวิทยาลัยฮาร์วาร์ด Robert Rubin กล่าวว่าสาร clavulanate จะช่วยเปลี่ยนเชื้อโรคที่ต้านยา amoxicillin ให้กลับเป็นเชื้อที่ไวต่อการรักษาด้วยยาได้อีกครั้ง โดย Rubin ทำนายว่ายา Augmentin จะมีประโยชน์อย่างมากแก่คนไข้พวกที่ต้องการยาปฏิชีวนะในระยะยาวเพื่อการรักษาและการต้านเชื้อของยาเป็นปัญหาสำคัญที่ทำให้ใช้ยาไม่ได้ผล

(Medical World News 10 Sep. 1984, p 26-27)

ยาแก้ปวดกับโรคไต

จากอุบัติการณ์ที่น่าเชื่อถือได้บ่งว่า ยาร่วมของยาลดไข้แก้ปวดที่คนไข้รับประทาน ขนาดสูงติดต่อกันเป็นเวลานาน ๆ จะเป็นสาเหตุของโรคไตชนิดหนึ่งและไตวายอย่างเรื้อรัง คนที่รับประทานยาพวกนี้อีกในเวลาต่อมามักจะกลายเป็นโรคมะเร็งของทางเดินปัสสาวะ แต่ในทางตรงกันข้าม พบมีปรากฏการณ์น้อยมากกับยาเตรียมซึ่งประกอบด้วยยาแก้ปวดเพียงชนิดเดียวที่มีการใช้ยาอย่างผิด ๆ และมีโทษคล้าย ๆ กันนี้ดังกล่าวข้างต้น

(Current Contents 27(4) : 16, 1984)